

No. 28127

**BULGARIA
and
FRANCE**

Cultural Agreement. Signed at Paris on 15 October 1966

*Authentic texts: Bulgarian and French.
Registered by Bulgaria on 1 May 1991.*

**BULGARIE
et
FRANCE**

Accord culturel. Signé à Paris le 15 octobre 1966

*Textes authentiques : bulgare et français.
Enregistré par la Bulgarie le 1er mai 1991.*

[BULGARIAN TEXT — TEXTE BULGARE]

КУЛТУРНА СПОГОДБА МЕЖДУ ПРАВИТЕЛСТВОТО НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ И НА ФРЕНСКАТА РЕПУБЛИКА

Правителството на Народна република България и правителството на Френската република

водени от желанието да улеснят и да развият сътрудничеството и размените между България и Франция в областта на културата, образованието, науката, техниката и изкуството.

убедени, че това сътрудничество ще допринесе за укрепването на добрите им отношения.

пъшиха да склучат Културна спогодба и за тази цел се уговориха за следното:

Ч л е н 1

Договорящите се страни се задължават да развиват сътрудничеството си в областта на културата, образованието, науката, изкуствата, радиоразпръскването, телевизията, кинематографията, туризма и спорта и на съответните информационни средства.

Ч л е н 2

Правителството на Народна република България се задължава да отделя подобаващо място на преподаването на френски език и култура. То ще съдействува за изучаването на френски език във всички степени на обучението, по-специално в средното, научното и техническото.

Френското правителство се задължава от своя страна да отделя подобаващо място на преподаването на български език и култура,

Ч л е н 3

Всяка страна улеснява изучаването на езика и културата на другата страна именно чрез:

- а) учредяване катедри във висшите учебни заведения,
- б) поканване на хонорувани доценти,
- в) приемане на лектори и асистенти от другата страна в учебните си заведения,

- г) изпращане на преподаватели да следват организирани от другата страна стажове за усъвършенстване;
- д) изпращане на преподаватели и студенти да участват в летните курсове по език и литература, организирани от другата страна;
- е) редовно изпращане на книги и публикации на катедрите по езика, литературата, науката и техниката на другата страна.

Ч л е н 4

Договорящите страни поощряват и улесняват установяването на редовни връзки между техните културни и научни институти и институти за висше образование. За тази цел те се консултират при нужда.

Ч л е н 5

Договорящите страни ще разгледат начините за частично или цялостно признаване на тяхната територия на периода на обучението, взетите изпити и дипломите получени на територията на една от двете страни. Те ще се постараат да склонят специални споразумения за тази цел.

Ч л е н 6

Договорящите страни ще се постараат да осигурят обективно представяне на другата страна в учебниците ои.

Ч л е н 7

Договорящите страни ще си разменят програми по обучението, педагогически публикации и всякаква документация, която би била полезна във връзка с университетските проблеми.

Ч л е н 8

Всяка договоряща страна отпуска стипендии за граждани на другата страна съобразно с начините, определени в периодичните програми за обмяна.

Ч л е н 9

Договорящите страни:

а) съдействват за разширата на учени, професори, научни работници, преподаватели, специалисти и изобщо на всички култури, научни деятели и деятели на изкуствата, за да съществат.

да стадуват за усъвършенстване, да изнасят сказки по специалността си в другата страна или да преузвеват съществни проучвания;

б) поощряват участето за тези лица в конгреси, конференции или културни фестивали, организирани на територията им;

в) улесняват, в дух за взаимност и съгласно действуващите във всяка страна закони и правила, достъпа им до културните и научните институти, библиотеки, архиви и музеи, намиращи се на тяхна територия.

Член 10

Договарящите страни поощряват развитието на размените между организацията по радиоразпръскването и телевизията на двете страни, по-специално с цел да се допринесе за взаимното опознаване на културата, езика и цивилизацията им посредством размяна на програми и материали.

Член 11

Договарящите страни:

а) съдействуват реципрочно за търговско разпространяване на филми. Те поощряват съвместните продукции на игрални и документални филми, както и размяната на информации и документация;

б) поощряват сътрудничеството между синематеките и експерименталните кина и изобщо развитието на размяната за филми и художествени, документални и научни диапозитиви на нетърговска основа. По средством съответните им културни служби те улесняват представянето и заемането на филми и диапозитиви от такъв характер на зainteresованите институти и организации.

Член 12

Всяка от договарящите страни съдействува за размяната на художествени изложби и на артисти, а така също и за представянето на драматични произведения на другата страна на търговска и нетърговска основа.

Член 13

Договорящите страни съдействуват реципрочно за организирането на художествени, културни и научни изложби, а така също и за изложби на книги.

Член 14

Договорящите страни:

- а) търсят подходящи средства за улесняване продажбата на тяхна територия на книги, периодични издания и други публикации, свързани с образоването, науката, техниката, литературата и изкуството;
- б) дават, доколкото им е възможно, съдействие за размяна на произведения на културата, науката и техниката, както и на документация между специализирани библиотеки и институти на двете страни; допълват усилията си в тази област чрез депозити и дарения;
- в) поощряват преводи и издаването на най-представителните произведения на другата страна в областта на науката, техниката, литературата и изкуството; благоприятствуваат за развитието на връзки между издатели от двете страни с оглед осъществяването на съместни издания. Улесняват също така отпечатването в специализирани списания на статии, написани от учени и хора из културата от другата страна.

Член 15

В областта на музината договорящите страни поощряват предотвлянето на произведения, площи и магнитофоани записи на другата страна.

Член 16

Договорящите страни съдействуват за развитието на туристическите размени посредством специализираните организации на двете страни.

Член 17

Договорящите страни съдействуват за взаимните размени на младежи и студенти чрез компетентните организации на двете страни.

Член 18

Договорящите страни се обявяват в полза на развитието на размените в областта на спорта и физическото възпитание.

Член 19

Договорящите страни улесняват, доколкото е възможно, уреждането на административните и финансови проблеми, които възникват при прилагането на настоящата спогодба.

Член 20

Създава се културна българо-френска комисия, натоварена да следува приложението на настоящата Спогодба и да определя начините на това приложение.

Комисията, която се събира последователно във Франция и в България, изработва периодични програми за размените и определя техните финансови условия. Тя може да учредява културни под комисии за избиране бенефициенти на посочените в чл. 8 стипендии.

Предвидената в настоящата Спогодба смесена комисия ще координира своята работна програма и дейност с тези на смесената комисия, предвидена в Спогодбата за научно и техническо сътрудничество.

Член 21

Договорящите страни ще си вземат по дипломатически път акт от специалните споразумения, склучени от компетентните администрации или организации на двете страни в областите, които се обхващат от настоящата Спогодба и от Спогодбата за научно и техническо сътрудничество. Те ще държат в течение Смесената комисия.

Член 22

Двете страни ще проучват благосклонно всяка нова възможност за развитие на техните културни връзки. Те ще проучват евентуалността им осъществяване по дипломатически път или на съвещанията на Смесената комисия.

Член 23

Всяка договаряща се страна ще нотифицира на другата изпълнението на законните процедури, които се изискват за влизането в сила на настоящата Спогодба. Тя ще влезе в сила в деня на последната нотификация.

Член 24

Настоящата Спогодба се сключва за срок от 5 години и ще се подновява автоматически, по мълчаливо съгласие, за нови 5-годишни периоди. Всяка договаряща се страна може да я денонсира не по-късно от шест месеца преди изтичането на всеки 5-годишен период.

Съставена в Париж на 15 октомври 1966 година, в два оригинални екземпляра, всеки на френски и български език, като двете текста са еднакво достоверни.

В уверение на което подписах настоящата Спогодба от името на своите Правителства:

За Правителството
на Народна Република България:

[*Signed — Signé*]¹

За Правителството
на Френската Република:

[*Signed — Signé*]²

---

¹ Signed by Ivan Bachev — Signé par Ivan Bachev.

² Signed by Couve de Murville — Signé par Couve de Murville.

ACCORD¹ CULTUREL ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE POPULAIRE DE BULGARIE ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

Le Gouvernement de la République Populaire de Bulgarie et le Gouvernement de la République française, animée du désir de faciliter et de développer la coopération et les échanges entre la Bulgarie et la France dans les domaines de la culture, de l'enseignement, de la science, de la technique et des arts, persuadée que cette coopération contribuera au renforcement de leurs bonnes relations, ont décidé de conclure un Accord culturel et, à cet effet sont convenues de ce qui suit :

Article 1

Les Parties contractantes s'engagent à développer leur coopération dans les domaines de la culture, de l'enseignement, de la science, des arts, de la radiodiffusion, de la télévision, de la cinématographie, du tourisme et des sports ainsi que des moyens d'information correspondante.

Article 2

Le Gouvernement de la République Populaire de Bulgarie s'engage à réservé une place de choix à l'enseignement de la langue et de la civilisation françaises. Il favorise l'étude de la langue française à tous les niveaux de l'enseignement, en particulier dans l'enseignement secondaire et dans l'enseignement scientifique et technique.

Le Gouvernement Français s'engage de son côté à réservé une place de choix à l'enseignement de la langue et de la civilisation bulgares.

¹ Entré en vigueur le 27 décembre 1966, date de la dernière des notifications par lesquelles les Parties contractantes se sont informées de l'accomplissement des procédures légales requises, conformément à l'article 23.

Article 3

Chaque Partie facilite l'étude de la langue et de la civilisation de l'autre pays, notamment par :

- a) l'institution de chaires dans les établissements d'enseignement supérieur,
- b) l'invitation de professeurs-associés chargés de cours,
- c) l'accueil de lecteurs et d'assistants de l'autre pays dans ses établissements d'enseignement,
- d) l'envoi de professeurs aux stages de perfectionnement organisés par l'autre pays,
- e) la participation d'enseignants et d'étudiants aux cours d'été de langue et de littérature organisée par l'autre pays,
- f) l'envoi régulier de livres et de publications aux chaires de langue, de littérature, de science et de technique de l'autre pays.

Article 4

Les Parties contractantes encouragent et facilitent l'établissement de relations régulières entre leurs institutions culturelles, scientifiques et d'enseignement supérieur respectives. Elles se consultent à cette fin en tant que de besoin.

Article 5

Les Parties contractantes examineront les moyens d'accorder aux études effectuées, aux examens passés et aux diplômes obtenus sur le territoire de l'une d'elles des équivalences partielles ou totales sur leur propre territoire. Elles s'efforceront de conclure des arrangements particulières à cet effet.

Article 6

Les Parties contractantes s'efforcent d'assurer une présentation objective de l'autre pays dans leurs manuels d'enseignement.

Article 7

Les Parties contractantes procèdent à l'échange de programmes d'enseignement, de publications pédagogiques et de toute documentation utile relative à leurs problèmes universitaires.

Article 8

Chacune des Parties contractantes octroie des bourses à l'intention des ressortissants de l'autre pays selon les modalités définies par les programmes périodiques d'échange.

Article 9

Les Parties contractantes

a) favorisent l'échange de savants, de professeurs, de chercheurs scientifiques, d'enseignants, de spécialistes et en général de toutes personnalités culturelles, scientifiques et artistiques appelées à effectuer des études ou des stages de perfectionnement, à donner des conférences de leur spécialité dans l'autre pays ou à entreprendre des études communes,

b) encouragent la participation de ces personnes aux congrès, conférences ou festivals culturels organisés sur leur territoire,

c) leur facilitent, dans un esprit de réciprocité et conformément aux lois et règlements en vigueur dans chaque pays l'accès aux institutions culturelles et scientifiques, bibliothèques, archives et musées situés sur leur territoire.

Article 10

Les Parties contractantes encouragent le développement des échanges entre les organismes de radiodiffusion et télévision des deux pays, en particulier dans le but de contribuer à la connaissance mutuelle de leur culture, de leur langue et de leur civilisation, par des échanges de programmes et de matériel.

Article 11

Les Parties contractantes

a) favorisent réciproquement la diffusion commerciale de films. Elles encouragent la co-production de films artistiques et documentaires ainsi que l'échange d'informations et de documentation,

b) encouragent la coopération de leurs cinémathèques et cinémas expérimentaux et, d'une manière générale, le développement des échanges de films et de diapositives artistiques, documentaires et scientifiques sur une base non commerciale. Elles facilitent la présentation et le prêt, notamment par l'intermédiaire de leurs services culturels respectifs, de films et diapositives de cette nature aux institutions et organismes intéressés.

Article 12

Chacune des Parties contractantes favorise les échanges d'ensembles artistiques et d'artistes, ainsi que la présentation d'oeuvres dramatiques de l'autre pays, sur une base commerciale ou non commerciale.

Article 13

Les Parties contractantes favorisent réciproquement l'organisation d'expositions artistiques, culturelles et scientifiques ainsi que d'expositions de livres.

Article 14

Les Parties contractantes

a) cherchent les moyens propres à faciliter la vente au public sur leur territoire, de livres, périodiques et autres publications ayant trait à l'enseignement, la science, la technique, la littérature et l'art en provenance de l'autre pays,

b) prêtent, dans toute la mesure du possible, leur concours aux échanges d'ouvrages culturels, scientifiques et techniques ainsi que de documentations entre bibliothèques et

institutions spécialisées des deux pays. Elles complètent leur effort dans ce domaine par des dépôts ou par des dons,

c) encouragent la traduction et l'édition des ouvrages les plus représentatifs de l'autre pays dans les domaines de la science, de la technique, de la littérature et de l'art. Elles favorisent le développement des contacts entre éditeurs des deux pays, notamment en vue de réaliser des co-éditions. Elles facilitent également la publication, dans les revues spécialisées d'articles écrits par les savants et les personnalités culturelles de l'autre pays.

Article 15

Les Parties contractantes encouragent, dans le domaine de la musique, la présentation des œuvres, des disques et des bandes magnétiques de l'autre pays.

Article 16

Les Parties contractantes favorisent le développement des échanges touristiques par l'intermédiaire des organisations spécialisées des deux pays.

Article 15

Les Parties contractantes favorisent les échanges réciproques de jeunes et d'étudiants assurés par les organisations compétentes des deux pays.

Article 15

Les Parties contractantes se déclarent favorables au développement de leurs échanges dans les domaines du sport et de l'éducation physique.

Article 19

Les Parties contractantes facilitent, dans toute la mesure du possible, la solution des problèmes administratifs et financiers soulevés par l'application du présent Accord.

Article 20

Il est créé une Commission culturelle bulgaro-française chargée de suivre l'application du présent Accord et d'en fixer les modalités.

La Commission, qui se réunit alternativement en Bulgarie et en France, élabore les programmes périodiques d'échanges et stipule leurs conditions financières. Elle peut constituer des sous-commissions culturelles, notamment pour le choix des bénéficiaires des bourses visées à l'article 8.

La Commission mixte prévue par le présent Accord coordonnera son programme de travaux et ses activités avec ceux de la Commission mixte prévue par l'Accord de coopération scientifique et technique.

Article 21

Les Parties contractantes prendront acte, par la voie diplomatique, des arrangements particuliers conclus par les administrations ou organismes compétents des deux pays dans les domaines couverts par le présent Accord et par l'Accord de coopération scientifique et technique. Elles tiendront informée la Commission mixte.

Article 22

Les deux Parties examineront favorablement toute nouvelle possibilité de développer leurs relations culturelles. Elles en étudieront la mise en œuvre éventuelle, soit par la voie diplomatique, soit au cours des réunions de la Commission mixte.

Article 23

Chacune des Parties contractantes notifiera à l'autre l'accomplissement des procédures légales requises pour la mise en vigueur du présent Accord. Celui-ci prendra effet à la date de la dernière de ces notifications.

Article 24

Le présent Accord est conclu pour cinq ans et sera automatiquement renouvelé par tacite reconduction pour de nouvelles périodes de cinq années. Chacune des Parties contractantes pourra le dénoncer dans un délai de six mois avant l'expiration de chaque période de cinq ans.

Fait à Paris, le 15 octobre 1966
en deux exemplaires originaux, chacun en langue bulgare et française, les deux textes faisant également foi.

En foi de quoi, les soussignés ont signé le présent Accord au nom de leurs Gouvernements respectifs.

Pour le Gouvernement
de la République Populaire de Bulgarie :

[Signé — Signed]¹

Pour le Gouvernement
de la République Française :

[Signé — Signed]²

---

¹ Signé par Ivan Bachev — Signed by Ivan Bachev.

² Signé par Couve de Murville — Signed by Couve de Murville.

[TRANSLATION — TRADUCTION]

**CULTURAL AGREEMENT¹ BETWEEN THE GOVERNMENT OF
THE PEOPLE'S REPUBLIC OF BULGARIA AND THE GOVERN-
MENT OF THE FRENCH REPUBLIC**

The Government of the People's Republic of Bulgaria and the Government of the French Republic,

Desiring to facilitate and develop cooperation and exchanges between Bulgaria and France in the fields of culture, education, science, technology and the arts,

Convinced that this cooperation will help to strengthen their good relations,

Have decided to conclude a cultural agreement, and for this purpose have agreed as follows:

Article 1

The Contracting Parties undertake to develop their cooperation in the fields of culture, education, science, the arts, broadcasting, television, the cinema, tourism and sports and the appropriate information media.

Article 2

The Government of the People's Republic of Bulgaria undertakes to accord due priority to the teaching of the French language and French culture. It shall promote the study of the French language at all educational levels, particularly in secondary education and in scientific and technical education.

For its part, the French Government undertakes to accord due priority to the teaching of the Bulgarian language and Bulgarian culture.

Article 3

Each Party shall facilitate the study of the language and culture of the other country, in particular through:

- (a) The establishment of departments in institutions of higher education;
- (b) Invitations to adjunct professors responsible for courses;
- (c) The admission of lecturers and assistant professors from the other country to its teaching establishments;
- (d) The sending of teachers to advanced teacher training courses organized by the other country;
- (e) Attendance by teachers and students at summer courses in language and literature organized by the other country;
- (f) The regular dispatch of books and publications to the departments of language, literature, science and technology of the other country.

¹ Came into force on 27 December 1966, the date of the last of the notifications by which the Contracting Parties informed each other of the completion of the required legal procedures, in accordance with article 23.

Article 4

The Contracting Parties shall encourage and facilitate the establishment of regular relations between their cultural, scientific and higher educational institutions. They shall consult each other for this purpose, as necessary.

Article 5

The Contracting Parties shall consider ways and means of according full or partial recognition in their territory to periods of study completed, examinations taken and diplomas obtained in the territory of one of the two Parties. They shall endeavour to enter into special arrangements for this purpose.

Article 6

The Contracting Parties shall endeavour to ensure that the other country is presented objectively in their educational textbooks.

Article 7

The Contracting Parties shall exchange curricula teaching publications and any useful documentation relating to their university problems.

Article 8

Each Contracting Party shall provide study grants for nationals of the other country according to the modalities defined by the periodic exchange programmes.

Article 9

The Contracting Parties shall:

- (a) Promote the exchange of scholars, professors, scientific research workers, teachers and specialists, and in general all figures active in the cultural, scientific and artistic fields for the purpose of studying or undergoing further training, or giving lectures on their special subjects in the other country or undertaking joint studies;
- (b) Encourage the participation of such persons in cultural congresses, conferences or cultural festivals organized in their territory;
- (c) Facilitate, in a spirit of reciprocity and in conformity with the laws and regulations in force in each country, the access of such persons to the cultural and scientific institutions, libraries, archives and museums situated in their territory.

Article 10

The Contracting Parties shall encourage the development of exchanges between the broadcasting and television organizations of the two countries, particularly with a view to contributing to a knowledge of each other's culture, language and civilization, through exchanges of programmes and material.

Article 11

The Contracting parties shall:

- (a) Reciprocally promote the commercial distribution of films. They shall encourage the joint production of feature and documentary films and the exchange of information and documentation.

(b) Encourage cooperation between their film libraries and experimental cinemas and, in general, the development of exchanges of artistic, documentary and scientific films and slides on a non-commercial basis. They shall facilitate the screening and loan, particularly through their cultural departments, of films and slides of this kind to interested institutions and organizations.

Article 12

Each Contracting Party shall promote the exchange of groups of artists and individual artists and the performance of theatrical works of the other country, on a commercial or non-commercial basis.

Article 13

The Contracting Parties shall reciprocally promote the organization of artistic, cultural and scientific exhibitions and also of book exhibitions.

Article 14

The Contracting Parties shall:

(a) Seek ways and means of facilitating the sale to the public, in their territory, of books, periodicals and other publications connected with education, science, technology, literature and art from the other country.

(b) Provide all possible assistance for the exchange of cultural, scientific and technical works and documentation between specialized libraries and institutions of the two countries. They shall supplement their efforts in this field by deposits or donations.

(c) Encourage the translation and publication of the most representative works of the other country in the fields of science, technology, literature and art. They shall promote the development of contacts between publishers of the two countries, particularly with a view to producing joint editions. They shall also facilitate the publication in specialized journals of articles written by scholars and cultural figures of the other country.

Article 15

The Contracting Parties shall encourage, in the field of music, the performance of works, records and tapes of the other country.

Article 16

The Contracting Parties shall promote the development of tourist exchanges through the specialized organizations of the two countries.

Article 17

The Contracting Parties shall promote reciprocal exchanges of young people and students organized through the competent organizations of the two countries.

Article 18

The Contracting Parties shall declare their readiness to develop their exchanges in the fields of sport and physical education.

Article 19

The Contracting Parties shall do their utmost to facilitate the solution of any administrative and financial problems arising in connection with the application of this Agreement.

Article 20

A Bulgarian-French cultural commission shall be established to supervise the application of this Agreement and to determine the modalities for such application.

The Commission, which shall meet alternately in Bulgaria and in France, shall draw up periodic exchange programmes and stipulate their financial terms. They may establish cultural sub-commissions for the purpose, *inter alia* of selecting the recipients of the study grants referred to in article 8.

Article 21

The Contracting Parties shall note, through the diplomatic channel, the special arrangements concluded by the competent administrations or agencies of the two countries in the fields covered by this Agreement and by the Agreement on scientific and technical cooperation. They shall keep the Joint Commission informed.

Article 22

The two Parties shall give favourable consideration to any new opportunities for the development of their cultural relations. They shall consider the possible utilization of such opportunities, either through the diplomatic channel or in the course of meetings of the Joint Commission.

Article 23

Each Contracting Party shall notify the other of the completion of the legal procedures required for the entry into force of this Agreement. The letter shall enter into force on the date of the last such notification.

Article 24

This Agreement is concluded for a term of five years and shall be automatically renewed, by tacit agreement, for further five-year terms. Either Contracting Party may denounce it no later than six months before the expiry of any five-year term.

DONE at Paris, on 15 October 1966, in two original copies in the Bulgarian and French languages, both texts being equally authentic.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned have signed this Agreement on behalf of their Governments.

For the Government
of the People's Republic of Bulgaria:
[IVAN BACHEV]

For the Government
of the French Republic:
[COUVE DE MURVILLE]